

СЕКЦІЯ 5.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АУДИТУ В УМОВАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

УДК 657

Головачко В.М.,

к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування та маркетингу,
Мукачівський державний університет

ІСТОРІЯ АУДИТУ

Слово “аудит” походить від латинського слова “audio” (він слухає, відповідно “auditor” – той, хто слухає).

Спеціалістів із аудиту у різних країнах називають по – різному: у США- громадськими бухгалтерами; в Англії – ревізорами або присяжними бухгалтерами; у ФРН – контролерами господарства, контролерами книг; у країнах СНД – аудиторами, економістами з обліку й аудиту. Незважаючи на різне найменування фахівців із аудиту, всі вони виконують одні й ті ж самі функції.

Історія виникнення аудиту пов’язана з розвитком капіталізму та ринкових відносин. Однак різноманітні примітивні форми контролю існували і за первісно – общинного, рабовласницького та феодалного ладу.

У Стародавньому Єгипті були чиновники, які поєднували функції обліку та контролю. За часів правління I та II династій (3400 – 2980 рр. до н.е.) через кожних два роки проводилися інвентаризації рухомого і не рухомого майна, а вже за часів правління IV династії періодична інвентаризація була замінена поточною (перманентною). Пізніше почали складати кошториси витрат та контролювати їх дотримання суб’єктами господарювання, що підтверджується документами.

У Вавилонському царстві законодавче регулювання обліку було підпорядковано здійсненню контролю за діяльністю суб’єктів господарювання для повноти і своєчасності сплати податків. Відповідно до законів Хаммураї (2200-2150 рр. до н. е) передбачалося : купцям – ведення самостійного обліку; храмам – державне рахівництво. Передавання грошей без прописки вважалося не дійсним.

У Ізраїльському царстві, наприклад, облік поєднувався з незалежним контролем. Про це у Біблії зберігся вислів царя Соломона щодо тих, хто постійно перебував у торгових відносинах.

У Китаї у VII ст. до н.е. було запроваджено посаду головного аудитора. Основний його обов’язок полягав у визначенні чесності урядових чиновників, що розпоряджалися державними коштами, майном.

У Римській імперії функції контролю здійснювали спеціальні службовці, так звані куратори. Водночас призначалися прокуратори – намісники провінцій, фінансові чиновники з забезпечення державних доходів; квестори займались фінансовими та судовими справами.

Афіни мали спеціальних чиновників і контролерів, до обов’язків яких належало складання звітів про доходи і витрати держави та їх контроль.

Перша згадка про аудиторів належить до 1299р. У 1324 р. Едуард II призначив трьох державних аудиторів . В указі про призначення зазначалося , що аудиторів зобов’язані запитувати , слухати і перевіряти всі рахунки, які ведуться і які будуть заведені у провінціях Оксфорд , Уельсі відмічати всі зауваження щодо ведення рахунків.

В Італії аудит поширився після падіння Римської імперії . Купці Флоренції, Генуї та Венеції використовували працю аудиторів для перевірки платоспроможності капітанів торгових

кораблів, які перевозили товари в інші країни Європи. В той час метою контролю було попередження помилок в облікових книгах.

Аудит, як і весь фінансово – господарський контроль, тісно пов'язаний з бухгалтерським обліком. Слід зазначити, що найбільший внесок у зародження італійської подвійної бухгалтерії вніс французький чернець – математик Лука Пачолі (1445-1515), який узагальнив її принципи у Трактаті про рахунки і записи, опублікованому у 1494 р.

Більшість вчених світу визнають, що офіційною датою виникнення незалежного аудиту у сучасному його значенні є 23 жовтня 1854 р. Саме тоді Спілці бухгалтерів Единбургу був наданий статус королівської, її членам присвоєно звання “привілейованих бухгалтерів”. Спілка бухгалтерів Единбургу налічувала 180 членів, Інститут бухгалтерів та експертів Глазго – 144, а спілка бухгалтерів Абердіно – 244.[2]

Самостійний початок розвитку аудиту в Україні почався в 1991 році після набуття Україною незалежності. Офіційне визнання обов'язкового аудиту відбулося в 1993 р., у зв'язку з прийняттям Закону України “Про аудиторську діяльність”, у якому визначені правові засади здійснення аудиторської діяльності в Україні, що спрямовані на створення системи незалежного контролю з метою захисту інтересів власника. Відповідно до даного закону у тому ж році була створена Аудиторська палата України (АПУ), яка функціонує як незалежний самостійний орган на засадах самоврядування. Також у 1993 році згідно того ж Закону України “Про аудиторську діяльність” була створена Спілка аудиторів України (СПА), яка займається питаннями розвитку аудиторської діяльності в Україні.

Розвиток аудиту в Україні налічує три етапи:

Перший – 1987 -1992 рр. – створення перших аудиторських структур.

Другий – 1993-1998 рр. – формування нормативно– правової бази аудиту в Україні

Третій – 1999 р. – дотепер – діяльність аудиту на новій нормативно – правовій базі.

18 квітня 2003 року Аудиторською палатою України було прийнято в якості національних Міжнародні стандарти аудиту. За цей час з мало відомого терміну аудит перетворився на невід'ємний елемент ринкових відносин.[6].

Отже, першими користувачами бухгалтерської інформації були ще рабовласники і феодали. Щоб мати якомога більші прибутки, власники наймали контролерів, котрі шляхом звітування проводили контроль (перевірку) діяльності управляючих. На державному рівні створювалися спеціальні органи, які здійснювали контроль за збиранням податків та ефективністю їх використання.

Сучасний аудит почав формуватися наприкінці XIX сторіччя, з часу, коли виникло поняття про компанію як про самостійний юридичний суб'єкт. Саме це призвело до роз'єднання права власності і функцій управління, внаслідок чого виникла необхідність захисту інтересів власників (акціонерів), котрі не брали участі в щоденному процесі прийняття рішень, за винятком малих компаній (коли акціонери та директор виступають в одній особі). Більшість вчених світу визнають, що офіційною датою виникнення незалежного аудиту в сучасному його значенні є 23 жовтня 1854 р.

УДК 657

Гринчук М.С. магістр,
Науковий керівник: ст. викладач кафедри обліку і оподаткування та маркетингу **Кратко І.Р.**

АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З ДІЛОВИМИ ПАРТНЕРАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ТОРГІВЛІ

Розрахунки з діловими партнерами є вагомою і дуже важливою ділянкою господарювання торговельних підприємств. Наявність повної, правдивої та неупередженої інформації про стан розрахунків – завдання бухгалтерського обліку, проте не завжди його дані

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>